

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
- || 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
Державні та муніципальні фінанси

на тему: **«МИТНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ»**
(назва теми)

Виконавець:
Студентка ЦЗФН
Єфременко М.В.

/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Слатвінська М. О.

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНОЇ КОМПОНЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА....	7
1.1. Глобалізаційні виклики та теоретична сутність сталого розвитку.....	7
1.2. Завдання митної справи в контексті досягнення цілей сталого розвитку.....	22
1.3. Митні інституції як суб'єкти формування суспільства сталого розвитку.....	31
РОЗДІЛ 2. ПРАГМАТИКА ЗАСТОСУВАННЯ МИТНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	40
2.1. Міжнародна торгівля як джерело та чинник сталого розвитку.....	40
2.2. Митні аспекти фінансового забезпечення сталого розвитку.....	52
2.3. Митний контроль в контексті досягнення соціально-економічних цілей сталого розвитку.....	64
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	83
3.1. Зарубіжний досвід управління змінами при здійсненні митної справи.....	83
3.2. Вектори вдосконалення митної системи України в контексті досягнення цілей сталого розвитку	90
ВИСНОВКИ.....	105
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109

ВСТУП

В умовах посилення антропогенного впливу людини на навколишнє середовище виникає потреба вибору нової моделі життя суспільства, моделі, яка би передбачала можливість збереження і розвитку майбутніх поколінь. Така модель не має підтримувати безкінечне економічне зростання, а орієнтуватися на стабільно достатній рівень суспільних благ. Такий тип розвитку людства отримав назву «парадигма сталого розвитку», і вона починає домінувати у більшості країн світу та стає основною ідеологією ХХІ ст.

Нині і в Україні важливо приділити увагу формуванню суспільства стабільного розвитку і тому саме концепція сталого розвитку, розглядається як варіант конкретних дій для забезпечення трансформації економічної системи загалом та митної – зокрема.

Головна увага приділяється найбільш стратегічним проблемам розвитку економіки і, як підсумок, фіскальному забезпеченню бюджету держави для можливості їхнього подолання, а також для досягнення економічного зростання без створення загроз для екологічного стану, ресурсного забезпечення і функціонування майбутніх поколінь загалом.

Відомо, що основою для фіскального забезпечення є податки як важлива фінансова база не лише для фінансування держави та виконання її функцій, а й соціального забезпечення її громадян. Митні платежі є ваговою складовою податкових надходжень та слугують фінансовою базою для формування суспільства сталого розвитку. Крім цього митна система за допомогою свого інструментарію здатна чинити регулюючий вплив на економічну, соціальну та екологічну сфери держави. Так, за допомогою тарифних і нетарифних інструментів митного регулювання, митного контролю та інших інструментів можна впливати на формування митних надходжень, структуру імпорту та експорту, екологічні норми товарів, що ввозяться та окремі соціальні аспекти.

Отже, важливим науковим завданням є формування пропозицій для ефективного функціонування митної системи з метою досягнення цілей сталого

розвитку, що й визначає актуальність теми дослідження.

Питаннями сталого розвитку суспільства займалися такі науковці як: А. Алімов, О. Білорус, І. Бистряков, С. Бобильов, Б. Большаков, В. Геєць, Х. Гізатуллін, Ф. Дамас, Д. Зеркалов, К. Кролл, О. Кузнецов, В. Куценко, Е. Лібанова, Д. Лук'яненко, Г. Марушевський, Ю. Мацейко, В. Міщенко, В. Новицький, А. Нуртдінов, Р. Нуртдінов, Я. Остафійчук, М. Райхан, В. Удовиченко, А. Філіпенко, В. Хазан, М. Хвесик, Є. Хлобистов, О. Чернега, А. Шакіров, А. Шапар, Т. Ямагата та інші.

Митним проблемам функціонування економіки України, які великою мірою визначають сталий розвиток суспільства присвячено праці І. Бережнюка, Г. Бобрижної, І. Бондаренка, А. Войцещука Л. Вороніна, Є. Гармаша, С. Герчаківського, О. Годованця, Л. Івашової, А. Крисоватого, Т. Крушельницької, А. Луцика, А. Мазура, В. Мартинюка, В. Науменка, П. Науменко, К. Осадчої, П. Пашка, Ю. Петруні, П. Пісного, В. Покровської, К. Сандровського, Д. Скрябіної, С. Терещенка, Д. Тесленка, Т. Тоцької, В. Ченцова та ін.

Однак, питання функціонування митної складової в контексті забезпечення сталого розвитку мало досліджені в Україні тому потребують детального вивчення.

Мета дослідження: визначення теоретичних особливостей впливу митної системи на формування суспільства сталого розвитку, оцінка практичних аспектів такого впливу та формування пропозицій щодо вдосконалення митної справи в Україні з метою досягнення цілей сталого розвитку.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- дослідити глобалізаційні виклики та теоретичну сутність сталого розвитку;
- обґрунтувати завдання митної справи в контексті досягнення цілей сталого розвитку;
- охарактеризувати митні інституції з позиції суб'єктів формування

суспільства сталого розвитку;

- проаналізувати міжнародну торгівлю як джерело та чинник сталого розвитку;

- розкрити митні аспекти фінансового забезпечення сталого розвитку;

- оцінити роль митного контролю в контексті досягнення соціально-економічних цілей сталого розвитку;

- висвітлити зарубіжний досвід управління змінами при здійсненні митної справи;

- запропонувати вектори вдосконалення митної системи України в контексті досягнення цілей сталого розвитку.

Об'єктом дослідження є процес формування суспільства сталого розвитку в Україні.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти застосування митного інструментарію для формування суспільства сталого розвитку.

Методи дослідження. Методичною базою кваліфікаційної роботи магістра є сукупність загальнонаукових та спеціальних прийомів і методів дослідження, а саме: аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстрагування, узагальнення, порівняння, аналогії, статистичний та графічний методи.

Інформаційною основою дослідження є посібники, монографії, статті, які присвячені дослідженню митних аспектів формування суспільства сталого розвитку, дані Державної фіскальної служби України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів України, Рахункової палати України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі, інтернет-ресурси.

Наукова новизна отриманих результатів представлена у виокремленні науково-теоретичного підходу дослідження впливу митної системи на формування суспільства сталого розвитку, який полягає у виявленні впливу митного інструментарію на економічну, соціальну та екологічну складові сталого розвитку.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані у даній

роботі теоретичні узагальнення, практичний аналіз та пропозиції можуть стати основою для вдосконалення митної системи та митної політики України у процесі формування суспільства сталого розвитку.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків та переліку використаних джерел.

У першому розділі магістерської роботи досліджено теоретичні основи функціонування митної компоненти забезпечення сталого розвитку суспільства. Розглянуто дефініцію «сталий розвиток» та охарактеризовано його складові. Висвітлено завдання митної справи, які забезпечують досягнення цілей сталого розвитку та охарактеризовано митні інституції.

Другий розділ магістерського дослідження присвячений прагматичі застосування митного інструментарію для формування суспільства сталого розвитку. В розділі висвітлено роль міжнародної торгівлі як чинника сталого розвитку, проаналізовано фіскальні ефекти митної системи в контексті формування фінансової основи сталого розвитку та проведено оцінку митного контролю в Україні.

У третьому розділі наведено напрями вдосконалення митної справи в Україні в контексті формування суспільства сталого розвитку.

Обсяг магістерської роботи становить 119 сторінок. Робота містить 8 таблиць та 15 рисунків. Перелік використаних джерел містить 113 найменувань, розміщених на 11 сторінках.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження митних детермінант формування суспільства сталого розвитку в Україні ми дійшли до таких найважливіших висновків:

1. Сталий розвиток – це новий, якісний тип розвитку, який характеризується спрямованістю на захист інтересів людства в сучасному та майбутньому світі як на національному, міжнародному, так і на світовому рівні. Слід відзначити, що, незважаючи на широке використання поняття «сталий розвиток», не існує єдиного усталеного його визначення. Крім того, це поняття постійно переосмислюється та доопрацьовується.

Нині сталий соціально-економічний розвиток будь-якої країни означає таке функціонування її народногосподарського комплексу, коли одночасно забезпечуються: задоволення зростаючих матеріальних і духовних потреб населення; раціональне та еколого-безпечне господарювання й високоефективне використання природних ресурсів; підтримання сприятливих для здоров'я людини, природно-екологічних умов життєдіяльності, збереження, відтворення і примноження якості довкілля та природно-ресурсного потенціалу суспільного виробництва.

2. Зважаючи на те, що сталий розвиток суспільства включає економічну, соціальну та екологічну складові митна справа є діяльністю держави, яка має забезпечувати усі наведені складові. Згідно чинного визначення та суті сталого розвитку зміст митної справи можна розглянути з позиції виконання нею таких завдань та володіння характеристиками:

- митна справа є поліструктурним явищем й включає в себе: встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності тощо;

- митна справа є складовою частиною зовнішньополітичної і зовнішньоекономічної діяльності України;
- у митній справі при виконанні своїх безпосередніх обов'язків митні органи зв'язані з іншими правовідносинами;
- митна справа є засобом забезпечення прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб має внутрішній та зовнішній аспект;
- митна справа є засобом забезпечення безпеки держави і полягає в тому, що при її здійсненні визначальним моментом є захист суверенітету України та її економічних інтересів.

3. Реформування органів державної влади, одним із результатів якого є створення Державної фіскальної служби України, зумовлює необхідність розроблення нових підходів до організації її діяльності на основі міжнародного досвіду реорганізації фіскальних органів та попереднього досвіду роботи Міністерства доходів і зборів України, Державної податкової служби України і Державної митної служби України. Один із шляхів досягнення поставленої мети – позиціонування Державної фіскальної служби України як ефективного адміністратора податкових і митних платежів, ефективність якого вимірюватиметься як продуктивністю роботи з наповнення бюджету, так і підвищенням рівня податкового та митного сервісу для платників.

4. Розвиток міжнародної торгівлі через більш раціональне та ефективне використання ресурсів, збільшення обсягів виробництва, зростання доходів, зростання інвестицій призводить до економічного збільшення зайнятості населення, зростання; економічне зростання, за умови можливостей країни отримати користь з розвитку торгівлі, що в свою чергу залежить від інституційних і соціальних передумов як всередині країни, так і за її межами, призводить до розширення людських можливостей, більш справедливого розподілу доходів, гарантії можливості майбутніх поколінь збільшувати свій добробут, збільшення повноправної участі людини в житті суспільства, а, отже, й до сталого людського розвитку; сталий людський розвиток, забезпечуючи гідне життя, процвітання та партнерство, дозволить забезпечити успіхи в

досягненні цілей сталого розвитку.

5. Окреслені прерогативи та реформи у сфері державної митної справи, щодо поліпшення якості та підвищення ефективності роботи митниці, її інституціональної спроможності та прискорення експорту та імпорту товарів, здебільшого мають формальний та декларативний характер. Наявний стан справ потребує низку виважених управлінських рішень підкріплених політичною волею та економічною доцільністю, і що головне, не тільки в сфері митної політики. Зокрема заявлені Урядом в середньостроковій перспективі заходи з контрольним часом виконання на кінець 2017 року, щодо запровадження найкращих світових стандартів у здійсненні митницями митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, посилення позиції України в рейтингу Doing Business залишилися не реалізованими.

6. Митний контроль щодо недопущення порушень митного законодавства починається в момент отримання органом доходів і зборів відповідної митної декларації, тобто, згідно із зазначеними нормами законодавства, – до фактичного перетину (незалежно від його напрямку) товарами та транспортними засобами державного кордону. Водночас завершення митного оформлення, на нашу думку, не є завершенням митного контролю. Дієвий попередній митний контроль на етапі декларування є передумовою ефективності та результативності поточного та наступного митного контролю. Своєю чергою, поточний митний контроль є передумовою для наступного та попереднього, і відповідно наступний – необхідний для ефективності попереднього та поточного.

7. В умовах перманентних трансформацій національні, внутрішні фактори розвитку все більше стають залежними від зовнішніх, які є безумовним проявом глобалізаційних процесів та потребують прийняття адекватних часу новацій у нормативно-законодавчому полі. У цих процесах першочерговими є заходи, які спрямовані на економічний розвиток держав, соціальну захищеність населення. При цьому митні органи повинні відігравати нову, динамічну роль

при виконанні своїх функцій, мати здатність до розроблення та реалізації стратегічних планів, заснованих на розумінні конкурентного зовнішнього середовища та свого потенціалу.

8. Основними напрямками удосконалення митної системи України в контексті її модернізації та досягнення цілей сталого розвитку є:

– внесення змін і доповнень до Митного кодексу України, а саме: удосконалення митного регулювання та митного контролю після випуску товарів; удосконалення реалізації фіскальної функції та правоохоронної діяльності; сприяння розвитку інтеграційних процесів і розвиток міжнародного співробітництва; покращання системи державних послуг та митної інфраструктури; удосконалення інформаційно-технічного забезпечення; зміцнення кадрового потенціалу та посилення антикорупційної діяльності; розвиток соціальної сфери;

– внесення змін до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» щодо впровадження принципу первинності електронних документів та відомостей в електронному вигляді;

– внесення змін до проекту Закону України «Про запобігання корупції» щодо активної роботи у напрямку запобігання корупції та інших зловживань у системі митних органів, а саме: упровадження додаткової норми щодо матеріального заохочення службовця, який здав хабародавця; створення спеціалізованого органу, підпорядкованого безпосередньо Президентові України, з метою виявлення та контролю хабарництва в системі державної влади.

Особливе місце в процесі модернізації митної системи України має посісти розвиток митно-логістичних конкурентоспроможних терміналів державного підпорядкування митним органам та впровадження термінального збору в розмірі, що не перевищує сплату за послуги приватних терміналів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алимов А.А. Вызовы глобализации и формирование международных институтов поддержания окружающей среды и развития / А.А. Алимов, Е.В. Стецко // Общество. Среда. Развитие (Terra Humana). – 2010. – № 3. – С. 51–55.
2. Аналітична доповідь до щорічного послання Президента України до Верховної ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році» – К.: НІСД, 2017. – 928 с.
3. Батанова Л. О. Митний пост-аудит в Україні та проблемні аспекти його здійснення в сучасних умовах / Л. О. Батанова // LEX PORTUS. – 2016. – № 1. – С. 94-107.
4. Белорус О. Г. Глобальное устойчивое развитие: Монография / О.Г. Белорус, Ю. М. Мацейко. – Киев: КНЕУ, 2006. – 488 с.
5. Бережнюк І. Г. Актуальні питання теорії та практики митної справи: монографія / за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький: ПП Мельник А. А., 2013. – 428 с. – (Митна справа в Україні. Том 21).
6. Борисенко О. П. Нетарифного регулювання в сфері внешнеэкономической деятельности: методы и инструменты / О. П. Борисенко // Академический вестник. – 2013. – №1(14). – С. 55-62.
7. Будущее, которого мы хотим: итоговый документ конференции ООН по устойчивому развитию. URL: https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216-1-1_russian.pdf.
8. Вахович І. М. Теоретико-методологічні засади формування та реалізації регіональної політики фінансового забезпечення сталого розвитку: Дис. на здобуття наукового ступеня доктора екон. наук: 08.00.05. – Луцьк, 2008. – 494 с.
9. Вернадский В. И. Биосфера и ноосфера. – Москва: Наука, 1989. – 261 с.
10. Взаимосвязь развития и торговли. URL: <http://www.un.org/ru/ga/unctad/development.shtml>.

11. Встраивание вопросов устойчивости в основное русло политики в области торговли и развития: к встрече на высшем уровне «Рио+20». URL: http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/td482_ru.pdf.

12. Герард Мосей. О реформировании таможенной системы / Мосей Герард // Проблемы теории и практики управления: международный журнал — 2002. — №5. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.vasilieva.narod.ru/ptpu/5_5_02.htm.

13. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / О. Г. Білорус, Д.Г. Лукьяненко та ін.; Керівник авт. колективу і наук. ред. О. Г. Білорус. – Київ: КНЕУ, 2001. – 733 с.

14. Гребельник О. П. Митна справа: навч. підручник. 4-те вид. оновл. та доповн. / О. П. Гребельник – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 472 с.

15. Гребельник О.П. Порівняльний аналіз теоретичних підходів до нетарифного регулювання / О.П. Гребельник, М.Д. Стебляк // Митна безпека. – 2010. – № 1. – С. 24–34.

16. Декларация о социальном прогрессе и развитии: резолюция Генеральной ассамблеи ООН від 11.12.1969 г. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/socdev.shtml.

17. Декларация тысячелетия ООН. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/summitdecl.shtml.

18. Додин Е. В. Нетарифное регулирование в таможенной практике Украины / Е. В. Додин // Митна справа. – 1999. – № 2. – С. 29-31.

19. Доклад о торговле и развитии ЮНКТАД (2014). URL: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/tdr2014overview_ru.pdf.

20. Доклад о человеческом развитии (2010). Реальное богатство народов: пути к развитию человека. URL: <http://www.un.org/ru/development/hdr/2010/>.

21. Дорога к достойной жизни к 2030 году: искоренение нищеты, преобразование условий жизни всех людей и защита планеты: обобщающий доклад Генерального секретаря по повестке дня в области устойчивого развития. URL: <http://www.un.org/>.

22. Драгоманов В. Г. Основы таможенного дела : учебник / под общ. ред. В. Г. Драганова; Рос. тамож. акад. ГТК РФ. – М. : Экономика, 1998. – 687 с.
23. Дудчак В. І. Митна справа : Навч. посіб. / В. І. Дудчак, О.В. Мартинюк. – К. : КНЕУ, 2002. – 310 с.
24. Екологічний словник / Словари и энциклопедии. URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf>.
25. Енциклопедія інновацій [за ред. Р.Дяківа] КНТЕУ. – Міжнародна економічна фундація. – Київ: 2012.– 600 с.
26. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 р. № 2939-ХІІ. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.
27. Звіт Державної фіскальної служби України за 2016 рік / Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/237691.html>.
28. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/data/files/223549.PDF>.
29. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>.
30. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 рік [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf>.
31. Зверяков М. І. Про зміну моделі економічного розвитку / М. І. Зверяков // Економіка України. - 2015. - № 6.- С. 41-49.
32. Зеленов Л. А., Владимиров А. А., Степанов Е. И. Современная глобализация: состояние и перспективы: монография. – Москва: ЛЕНАНД, 2010. – 304 с.
33. Зеркалов Д. В. Устойчивое развитие и безопасность. Хрестоматия – [Електронний ресурс] – Київ: Основа, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM);

12 см.

34. Исаков Н. Устойчивое развитие: наука и практика / Н. Исаков. – Москва: РАЕН, 2008. – 464 с.

35. Івашова Л.М. Шляхи адаптації нормативно правового забезпечення стратегічного управління митною діяльністю в Україні до світових стандартів /Л.М. Івашова, К.В. Іванова // Зб. наук. пр. Херсонського державного технічного університету: серія: Державне управління. – 2013. – № 2. – С. 74 – 82.

36. Йоханнесбургская декларация по устойчивому развитию, принятая на Всемирной встрече на высшем уровне по устойчивому развитию (Йоханнесбург, Южная Африка, 26 августа – 4 сентября 2002 г.). URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/decl_wssd.shtml.

37. Какутич Е. Ю. Устойчивое развитие как концептуальная основа трансформации мировой экономики / Механизм регулювання економіки, 2010. – № 1. – С. 62–74.

38. Качан Є. П. Регіональна економіка: підручник для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. Затверджено МОН. – Київ, 2011. – 670 с.

39. Квеліашвілі І. Гармонізація національної митної політики з міжнародними нормами і стандартами в митній сфері /І. Квеліашвілі // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2016. – Вип. 1 (28). – С. 74-80.

40. Киреев А. Международная экономика / А. Киреев. – В 2-х ч. – Ч. 1. Международная экономика: движение товаров и факторов производства: учебное пособие для вузов. – Москва: Международные отношения, 2000. – 416 с.

41. Кожухова Т.В. Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку : монографія / Т. В. Кожухова. – Кривий Ріг : Видавець ФОП Чернявський Д.О., 2017. – 336 с.

42. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. А. Заєць – 4-те

вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.

43. Коммонер Б. Замыкающийся круг: природа, человек, технология. Гидрометеиздат. – Ленинград, 1974. – 278 с.

44. Кругман П. Р. Международная экономика. Теория и политика: учебник для вузов / П. Р. Кругман, М. Обстфельд. – Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова. – Москва: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. – 799 с.

45. Кузнецов О. Л., Большаков Б. Е. Мировоззрение устойчивого развития: учеб. пособие. – Москва: РАЕН: Дубна: Ун-т «Дубна», 2013. – 221 с.

46. Кулик Г. Митні ризики та ризики в управлінні системою Державної митної служби України: сутність та співвідношення. Державне управління та місцеве самоврядування. 2012. Вип. 4 (15). С. 167–174.

47. Левченко И. В. Влияние либерализации торговли пищевыми продуктами на экономический рост МЕРКОСУР. URL: http://economicarggu.ru/2012_1.

48. Макконел К. Р., Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2 т.: Пер. с англ. Т. 1. – 400 с.

49. Мальтус Т. Р. Опыт закона о народонаселении (1-е издание – 1798 год). – Петроком, 1993. – 137 с.

50. Международная стратегия развития на второе Десятилетие развития ООН: резолюция 2626 (XXV) ГА ООН от 24.10.1970 г. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/decade2_devstrategy.shtml.

51. Международные экономические отношения: учеб. / Н. Н. Ливенцев [и др.]. – Москва: Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 648 с.

52. Митна політика та митна безпека України : монографія; за заг. ред. П. В. Пашка, І. Г. Бережнюка. - Хмельницький. : ПП. Мельник А.А., 2013. – 338 с.

53. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

54. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних

процедур від 18.05.1973 р.; редакція на 26 червня 1999 р. [Електронний ресурс].

– Режим доступу: [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_6431](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_6431).

55. Наваретти Дж.Б., Спано М. Открытость, экономический рост и бедность. URL: <http://siteresources.worldbank.org/INTRANETTRADE/Resources/>.

56. Нуртдинов Р. М., Нуртдинов А. Р. От теории экономического роста к концепции устойчивого развития: вопросы переосмысления. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/ot-teorii-ekonomicheskogo-rosta-k-kontseptsiiustoyчивого-razvitiya-voprosy-pereosmysleniya>.

57. Обзор деятельности по укреплению потенциала и технической помощи в области законодательства и политики конкуренции. URL: http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ciclpd30_ru.pdf.

58. Осадча Н.В. Процес забезпечення митного інтересу / Н.В. Осадча // Управління економікою: теорія та практика, 2012. – 2012. – С. 128–150. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Уе_2012_2012_10.

59. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

60. Парижское соглашение (2015). URL: http://unfccc.int/files/meetings/paris_nov_2015/application/pdf/paris_agreement_russian_.pdf.

61. Пашкевич М. С., Шаповал В. М. Предпосылки формирования, сущность и эволюция концепции устойчивого развития. URL: <http://oaji.net/articles/2014/245-1405685222.pdf>.

62. Пашко П.В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації): монографія. – Одеса: АТ "ПЛАСКЕ", 2009. — 628 с.

63. Платон. Политика: наука об управлении государством / Платон, Аристотель. Москва, 2003.

64. Платон. Собрание сочинений (в 4-х т.). – Москва, 1990.

65. Поляк Г. Б. Фінанси: учебник для студентов вузов, обучающихся по экономическим специальностям, специальности «Финансы и кредит» / Под ред. Г. Б. Поляка. – 3-е изд., перераб. и доп. – Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 703 с.

66. Преобразование нашего мира: Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года: Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей ООН 25 сентября 2015 года. URL: www.un.org.

67. Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами : монографія / Д. В. Приймаченко. - Дніпропетровськ : Академія митної служби України. – 2006. – 332 с.

68. Про Державну фіскальну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/236-2014-%D0%BF>.

69. Про затвердження Концепції наукового забезпечення державного управління у податково-митній сфері : наказ ДФС України від 17.04.2015 № 281. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-prodiyalnist/print-63671.html>.

69. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/375-2014-%D0%BF>.

70. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>.

71. Про результати аудиту ефективності виконання органами Державної фіскальної служби України повноважень у сфері державної митної справи та боротьби з правопорушеннями під час застосування митного законодавства / Рішення Рахункової палата від 30 травня 2017 року № 12-3 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16751938/R_RP_12-3_2017.pdf?subportal=main.

72. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» / Указ Президент України від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.

73. Программа международного экономического сотрудничества «Декада развития». URL: <https://daccess-ods.un.org/TMP/1428526.93796158.html>.

74. Проект Закону України «Про запобігання корупції» [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/48911>.

75. Проект Плану дій з реформування митниці. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/imported_content/news/doc_2501412.pdf.

76. Рамкові стандарти безпеки і полегшення світової торгівлі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/976_003/print1453136517830263

77. Рио-де-Жанейрская декларация по окружающей среде и развитию, принятая Конференцией ООН по окружающей среде и развитию, Рио-де-Жанейро, 3–14 июня 1992 г. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/riodecl.

78. Романенко В.В. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: аналіз підходів до визначення поняття / В. В. Романенко // Митна справа. – 2008. – №5. – С. 18-22.

79. Румянцева Е. Е. Новая экономическая энциклопедия / Е. Е. Румянцева. – Москва: ИНФРА-М, 2005. – 724 с.

80. Руссо Ж.-Ж. Трактаты. URL: <http://www.marsexx.ru/lit/russo-traktaty--o-politike.html>.

81. Савельев Е. В. Международная экономика: теория международной торговли и финансов. URL: <http://readbookz.com/pbooks/book-43/ua/chapter-2129/>.

82. Сахаров А. Д. Мир через полвека. URL: http://www.sakharov-archive.ru/Raboty/Rabot_31.html.

83. Сахаров А. Мир, прогресс, права человека: Статьи и выступления. – Ленинград: Советский писатель, 1990. – 128 с.

84. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року / розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%>.

85. Словарь терминов и понятий к курсу «Глобальные проблемы современности и Азиатско-Тихоокеанский регион». URL:

<http://www.politike.ru/dictionary/1059>.

86. Словарь терминов МЧС. Словари и энциклопедии. URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf>.

87. Софіщенко І. Я. Митна політика України в умовах розвитку відносин з Європейським союзом / І. Я. Софіщенко, М. О. Руба // Вісник ЖДТУ. – 2016. – № 1 (75). – С. 165-171.

88. Статистичний щорічник України за 2016 рік / Державна служба статистики України [за редакцією І.Є. Вернера], 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ-1_u.htm

89. Степанов Е. А. Влияние внешней торговли на экономический рост национальной экономики / Вестник Челябинского государственного университета. – Выпуск № 32 (323). – 2013. – С. 34–42.

90. Стратегія Агентства митного та прикордонного контролю США 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cbp.gov/sites/default/files/documents/CBP-Vision-Strategy-2020.pdf>.

91. Стратегія розвитку митної служби Російської Федерації до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.garant.ru.

92. Суспільний вектор сталого розвитку (питання теорії та практики): монографія / В. І. Куценко, В. П. Удовиченко, Я. В. Остафійчук та ін.; за наук. ред. В. І. Куценко. – Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». – Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2013. – 336 с.

93. Тейяр де Шарден, П. Феномен человека. – Москва, 1987. – 239 с.

94. Торговля и человеческое развитие ПРООН. URL: <http://www.undp.org/content/dam/undp/library/Poverty%20Reduction/Trade,%20Intellectual%20Property%20and%20Migration/How%20to%20Conduct%20Trade%20Needs%20Assessments-RU.pdf>.

95. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацька. – К.: Центр учбової літератури, 2013. –

408 с.

96. Федотов О. П. Адміністративно-правова концепція здійснення державної митної справи: теорія та практика: автореф. дис. ... доктора юрид. наук: спец. 12.00.07. О., 2016. 40 с.

97. Циолковский К. Э. «Идеальный строй жизни, (1917 год)» Журнал «Самообразование».– Москва, 1998. – 31 с.

98. Ченцов В.В. Досвід модернізації митної служби США та можливості його імплементації в Україні // Публічне адміністрування: теорія та практика: Електронний збірник наукових праць. – 2009. – Вип. 1 (1) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-01/ChentsovStat.pdf>.

99. Шакиров А. Д. О концепции устойчивого развития и ее принципах / Ученые записки Казанского университета. – Т. 153, кн. 1. – 2011. – С. 217–223.

100. Шумпетер Йозеф. Теория экономического развития. – Москва, 1982. – 455 с.

101. Яковлев І. П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. О., 2016. 224 с.

102. Customs Service Business Strategy for the years 2014 – 2020/ Warsaw, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mf.gov.pl/documents/764034/1010496/Business+Strategy.+SC.pdf>.

103. Dollar and Kraay Growth is Good for the Poor. URL: <http://library1.nida.ac.th/worldbankf/fulltext/wps02587.pdf>.

104. Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development. URL: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>.

105. Peter H. Lindert, Jeffrey G. Williamson Does Globalization Make the World More Unequal? URL: <http://www.nber.org/chapters/c9590.pdf>.

106. Reports to the Club of Rome. URL: <http://www.clubofrome.org/?cat=45>.

107. Rostow W. W. The Stages of Economic Growth: A Non-Communist Manifesto (Cambridge University Press, 1960). URL: <https://www.ou.edu/uschina/gries/articles/IntPol/Rostow.1960.Ch2.pdf>.

108. Steve Dowrick, J. Bradford DeLong Globalization and Convergence. URL: <http://siteresources.worldbank.org/>.

109. The Global Enabling Trade Report 2016 / World economic forum // [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://reports.weforum.org/global-enabling-tradereport-2016/economy-profiles/#economy=UKR>.

110. UNCTAD Second Geneva Dialogue explores links between international trade talks and post-2015 development goals. URL: <http://unctad.org/en/pages/newsdetails>.

111. World DataBank. URL: <http://databank.worldbank.org/data/home.aspx>.

112. World trade and GDP growth in 2016 and early 2017 [Электронный ресурс]. — Режим доступа : https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2017_e/wts17_toc_e.htm.

113. World Trade Report 2007–2014. URL: <https://www.wto.org/>.